

A VAJDASÁGI DOLGOZÓ NÉP SZOCIALISTA SZÖVETSÉGE TARTOMÁNYI VÁLASZTMÁNYÁNAK AZ EGYSÉGES NÉPFELSZABADÍTÓ FRONT HARMINCADIK ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL MEGTARTOTT ÜNNEPI ÜLÉSÉN ELHANGZOTT BESZÁMOLÓ

Elvtársnők és elvtársak!

Három évtizede annak, hogy Vajdaság nemzetei és nemzetiségei a „Mindent a frontért — mindent a győzelemért!” jelszóval meghirdetett, testvéri közösségben vívott harcukat befejezték. Ezzel véget ért egy hősi és szenvedésekkel teli időszak, amelyet az ember felemelkedése és törekvéseinek kibontakozása jellemzett.

A felszabadított Újvidéken tartották meg 1944. december 10-én és 11-én a vajdasági Egységes Népfelszabadító Front első értekezletét, amelyen az egész dolgozó nép a munkások és a parasztok, a katonák, a fiatalok, a nők és a haladó értelmiség küldöttei kifejezésre juttatták a testvériség-egységet és eltökéltségüket, hogy rendületlenül tovább folytatják az egész ország végső felszabadításáért és a társadalom gyökeres forradalmi átalakulásáért vívott fegyveres harcot.

A Jugoszláv Kommunista Párt vezette tömegszervezet, az Egységes Népfelszabadító Front tagjaiként ünnepélyes fogadalmat tettek Tito elvtársnak, hogy minden erejüket és képességüket latba vetve küzdenek a népfelszabadító harc és a népi forradalom feladatainak teljesítéséért. Ugyanis Tito elvtárs testesítette meg azokat a törekvéseket, amelyeket a szabadságért és a függetlenségért, a dolgozók jobb életéért, a szocialista demokráciáért, valamint nemzeteink és nemzetiségeink alkotóerejének egyesítéséért tettek.

A rendkívüli történelmi helyzetben megtartott értekezletet hatalmas lelkesedés, harckészség és munkakedv jellemezte. Ekkorra már csaknem egész Vajdaság felszabadult, de egészen Újvidékig, az ülésteremig elhalatszott a szerémségi front ágyúszava. A népfelszabadító hadsereg egységei, köztük a nagy hírnevet szerzett 12. vajdasági hadtest is tovább folytatta a harcot Jugoszlávia teljes felszabadításáért.

A 16. vajdasági hadosztály harcosai éppen az értekezlet idején vették át Zomborban a harci érdeméért kapott kitüntetések. Tito marsall

napiparancsban fejezte ki köszönetét az 51. vajdasági hadosztálynak a Baranyában tanúsított hősi és tántoríthatatlan helytállásáért. Örömkönynyeket csaltak az emberek szemébe azok a hírek, amelyek a partizán légihaderő bevetéseiről szóltak; Tito pilótái fergeteges támadást intéztek a Száva és a Duna között állomásozó német és hazaáruló katonai egységek ellen. Ekkor avatták néphőssé Žarko Zrenjanint és Toza Markovićot, s mindenki tudta, hogy ez egyben az elesett és élő vajdasági kommunisták meg harcosok hősiességének elismerését is jelenti.

A hősök példája eleven hatóerő volt ezekben a napokban is: ezerszám jelentkeztek Vajdaság nemzeteinek és nemzetiségeinek fiai, hogy önként álljanak a nagy hírnevet szerzett brigádok zászlaja alá, hogy harcba induljanak a Dráva és a Duna mentén.

Vajdaság földjén még egy front nyílt — a munka frontja. Az asszonyok ezrei készítettek ruhát és fehérneműt a harcosoknak, részt vettek a sebesültek ápolásában, és befogadták a hadiárvékat. Az ifjúsági és harctéri munkaszázadok meg -brigádok fát vágtek, kukoricát törtek a gazdátlan földeken, részt vettek az utak, vasútvonalak és hidak helyreállításában. Megindult a termelés a gyárakban és az üzemekben, Újvidéken ismét volt áramszolgáltatás . . .

Az élet tehát megkezdődött: az elavult nyomdák újságokat és könyveket nyomtak. Éppen az értekezlet megkezdése előtti napokban érkezett meg Belgrádból Újvidékre Tito cikkeinek és beszédeinek első példánya. A tanfolyamokon képzett tanítók megkezdték az oktatást a falvakban. A pancsovai színház a felszabadulás első napjaitól kezdve 29 előadást tartott.

A feldíszített tanácsteremben Vajdaság igazi képviselői gyűltek össze: munkások, parasztok, értelmiségiek, harcosok; öregek és fiatalok; ki civilben, ki katonaruhában.

A Népfront első értekezletével lezárult egy időszak, és új kezdődött ennek a népi politikai szervezetnek a történetében. A forradalom által kijelölt feladatokat kellett végrehajtani.

Az Egységes Népfelszabadító Front akkor alakult meg, amikor nemzeteink és nemzetiségeink politikai egységére sokkal nagyobb szükség volt, mint bármikor történelmünk során. A teljes politikai egység a népfelszabadító mozgalomban alakult ki; a harcban részt vett hazánk minden igazi demokratikus szellemű polgára és minden hazafi, aki vállalta a tudatos harcot a fasizmus ellen a megszállók és csatlósaiak megsemmisítéséért.

Mivel a Népfront az igazi, haladó demokratikus erőket tömörítette, a forradalmi harc hatékony politikai tényezője lett. Ezt a szerepét a népfelszabadító háború hatalmas, országos és vajdasági győzelmei által tölthette be. Első értekezlete nem a megalakulását jelentette, hanem csupán szervezetileg megerősítette és intézményesítette mindazt, ami a vajdasági népi forradalom politikai gyakorlatában már kialakult. A Népfront rendkívül fontos volt egy olyan történelmi helyzetben, amikor a munkásosz-

tály történelmi érdekeiért küzdött, és a gazdasági, politikai meg nemzeti kizsákmányolás minden formája ellen harcolt.

Amikor Tito elvtárs lett a főtitkára, a Jugoszláv Kommunista Párt meghirdette a munkásság, a parasztság és a haladó értelmiség szövetségének politikáját, ami minden antifasiszta, haladó és demokratikus erő egységfrontja az akkori reakciós kormánnyal és rendszerrel, meg az egyre agresszívabbá váló fasizmussal szemben. A lenini elvek alapján így jött létre a munkásság, a parasztság és a társadalom demokratikus erejének szövetsége. Harcot hirdetett a fasizmus ellen, amely sötét ideológiájával nemcsak a munkásosztályt veszélyeztette, hanem a világ valamennyi demokratikus társadalmát.

A Jugoszláv Kommunista Párt állt a tömegmozgalom élén, s eredményesen vezette a munkások és a parasztek céljaiért folyó harcot, figyelembe véve valamennyi dolgozó réteg, az ifjúság és a nők követelményeit is. A kommunisták széles körű mozgalmat indítottak az elnyomott nemzetek és nemzetiségek egységéért, s harcot hirdettek elnyomóik ellen. A JKP vezette munkásosztály így tett eleget történelmi hivatásának az adott társadalmi körülmények között. A harc egy időben két fronton is folyt: a munkásosztály küzdött a tőkés ellen, s egyben a legsötétebb kapitalista erővel, a fasizmussal is szembeszállt.

A népfront vajdasági kiépülése és megerősödése szempontjából az 1931—1932. év, s különösen az 1935-ben megtartott választási hadjárat fontos. Ezekben az években és 1938-ban egyre nagyobb lett a kommunisták hatása, s a párt politikai aktivitásának fellendülése által egyre ismeretebbé vált a JKP-nak a legégetőbb szociális kérdésekről, valamint a társadalom demokratikus átalakulásáért folyó harc módszereiről kialakított álláspontja.

Az akkori társadalmi és politikai viszonyok, különösképpen a reakciós pártok meg a rendszer politikája éles reakciót váltott ki a tömegekből, s erősítette az általános forradalmi hangulatot. Az Újvidéken, Szabadkán, Zrenjaninban, Rumán, Stara Pazován, Šiden, Becsén és másutt megtartott politikai nagygyűléseken és értekezleteken egyre többen követelték a gyökeres társadalmi reformokat és a reakciós kormányok megdöntését. Vajdaságban egymást követték a sztrájkok. A munkások a kellektív szerződés megkötését, a nyolcórás munkaidőt, a nagyobb munkabért, a jobb munka- és életkörülményeket követelték. A szabadkai, zrenjanini, kinkindai mezőgazdasági munkásság sztrájkjai általános munkássztrájkká alakultak át. A nagy- és kisipari munkásság JKP vezette harca egyre inkább tudatformáló erő volt a kisbirtokosok és a szegényparasztek számára. E két réteg is mind egységesebben szállt szembe a nagybirtokosokkal és az uzorásokkal.

A JKSZ és a SKOJ erősödő hatására Vajdaságban főleg az OMPOK-ban eluralkodott a munkás, paraszt, középiskolai és egyetemi ifjúság fasisztaellenes és demokratikus hangulata. A kommunisták egyre nagyobb szerepet játszottak a népfront kibontakozásában, különösen a sajtó és

a publicisztika által. Az Újvidéken, Szabadkán és más helységeken megjelenő lapok és folyóiratok — a *Népszava*, a *Híd*, a *Stvaranje* és mások — jelentős mértékben hozzájárultak a fasisztaellenes hangulat kialakításához.

Amikor Tito elvtárrsal az élén új vezetőség vette át a Jugoszláv Kommunista Párt irányítását, a vajdasági pártszervezetek is tisztában voltak e lépés történelmi jelentőségével. A forradalmi távlat világosabbá vált, a párt eszmei-politikai megszilárdulásáért és szervezeti megtisztulásáért folyó harc irányzatosabb és hatékonyabb lett. A vajdasági pártszervezet konszolidálódott, eszmei-politikai és akcióegysége erősödött, s egyre inkább megszabadult a frakciózástól és az opportunistától. A tömegmunka, továbbá a népfront stratégiájának és taktikájának kialakítása, majd erősítése volt a JKP politikájának központi feladata. Az agrár- és nemzeti kérdésben kialakított egyértelmű álláspontja folytán a JKP egyre több őszinte és határozott támogatóra talált a főként paraszti rétegekből álló Vajdaságban.

A nemzeti jogfosztottság, a szociális kizsákmányolás, a nemzeti gyűlölet és a sovinszta bujtogatás körülményei között a fasiszta erők és a hitleri ötödik hadosztály előretörése ellenére is tovább erősödött és terjedt a forradalmi mozgalom. A vajdasági kommunisták marxista módon oldották fel azokat az ellentmondásokat, amelyek évszázadokon át elkülönítették egymástól a soknemzetiségű terület lakosságát. Munkájukban tisztelték a demokratikus és forradalmi hagyományokat, követték a párt irányelveit. Az 1940 szeptemberében megtartott hatodik tartományi pártértekezlet világosan kifejezésre juttatta, hogy a kommunisták készek harcolni az egyenjogú vajdasági nemzetek és nemzetiségek új életéért.

A Jugoszláv Kommunista Párt tehát olyan politikai erő lett, amely később, a megszállt és feldarabolt országban képes volt harcba vinni a népet a fasiszta hódítók és hazai támogatóik ellen.

A megszálló katonaság, a terror és a leigázott lakosság kifosztása ellenére is folyt a felkelés előkészítése és a tömegek szervezése egész Vajdaságban. A JKP tartományi vezetősége 1941 júniusában kiáltványt intézett a lakossághoz, amelyben az itt élő nemzeteket és nemzetiségeket anyanyelvükön szólította fel az ellenséggel való leszámolásra. A népfront Vajdaságban már a felkelés kezdete óta sokféle szervezeti formában működött, s ilymódon egységes álláspont alapján tömörítette a népet a fasiszta elleni harc ügyéért. Népfelzabardító alapok és bizottságok alakultak. Megkezdődött a hadianyag, az élelmiszer, a ruhanemű és a láb-beli összegyűjtése, hogy legyen utánpótlás partizánosztagaink és hadsergünk számára.

A vajdasági népfelzabardító harccal kapcsolatban Tito elvtárs a következőket mondta: „E sík vidéken, ahol sem hegyek, sem hegycsúcsok nincsenek, már 1941-ben harcba indultak Vajdaság fiai. Fegyvert ragadtak, hogy Jugoszlávia valamennyi népével együtt harcoljanak népük szabad-

ságáért és boldogabb jövőjéért. S éppen ez a vajdasági nép harcának jelentősége: nagy részt vállalt a közös ügyünkért folyó harcból.”

Vajdaság három megszállási övezetbe tartozott, s ez a helyzet nagyon sok problémát okozott a mozgalom vezetőségének. A Vajdaság nemzeteinek és nemzetiségeinek soraiból kikerülő kommunisták meg más hazafiak és antifasiszták, különösen a fiatalok bátran fogtak fegyveres vállalkozásba; diverzáns- és szabotázscselekményeket vállaltak, röpcédulát terjesztettek, továbbadták a rádióhíreket stb. A terror és a tömeges megtorlás sem tudta lehetetlenné tenni a fegyveres összecsapást, a diverziókat és más tettet; az illegális pártmunka, a tömegek szervezése és a politikai szervezetek felkészítése tovább folyt. A JKP vezetése alatt szorosan összetartozó szervezetet alkotott a népi mozgalom és harc, amelynek jellemzője volt az új, forradalmi szervek kialakulása — s mindez már a szocialista társadalmi viszonyok távlatát jelentette.

Különösen erőteljes szervezési és politikai munka kezdődik Szerémségben a tömeges és hosszú harc érdekében. Kialakult a katonai egységek, osztagok, népfelszabadító bizottságok, ifjúsági- és nőszervezetek hálózata. Hamarosan egyetlen talpalatnyi föld sem volt biztonságos Szerémségben a megszállóknak és cinkosaiknak. A népfelszabadító bizottságok és tömegszervezetek mindenben támogatták a partizánegységeket.

A népfront harminc évvel ezelőtt megtartott első értekezletén hangsúlyozták, nem azt kérdezték, hogy kinek mi a politikai hitvallása, hanem azt: akar-e harcolni a megszállók és az árulók ellen, vállalja-e a fegyveres harcot, támogatja-e a szervezett hátországot, kész-e kiűzni a megszállókat hazánkából és az országot mielőbb újjáépíteni, hogy híve-e az erős és független, szabad és demokratikus szövetségi Jugoszlávia megalakításának. Az Egységes Népfelszabadító Front eszméjéért kommunisták, szocialisták, demokraták és radikálisok egyaránt küzdöttek.

A népfelkelés feladatai világosak voltak: fegyveres és politikai harc a fasiszmus ellen; a tömegek szervezése és bevonása a harcba; a fasiszta piac bojkottja; a termelés szabotálása; a nép kifosztásának megakadályozása; az ellenséges elemek leleplezése; a hátország megszervezése, hogy minden pillanatban segíthesse a fegyveres harc kibontakozását.

A sorsdöntő 1942. év után 1943-ban tömegessé vált a mozgalom Vajdaságban. Partizánkórházak, -műhelyek, -iskolák, raktárak létesültek, s a néphatalom igazi hordozóiként egyre nagyobb tevékenységet fejtettek ki a helyi, járási és kerületi népfelszabadító bizottságok, amelyek a fegyveres harc kezdete óta forradalmi jellegűvé tették a népfelszabadító háborút. A németek kivételével minden nemzet és nemzetiség közül sokan és önként léptek be a partizánosztagokba, brigádokba — hadosztályokba. A Vajdaságban folyó harc forradalmi mozgalommá alakult át, amely lehetővé tette, hogy az AVNOJ első és második ülésének határozataival összhangban lehetővé váljon az autonóm Vajdaság megalakulása. Megvoltak az autonómia létrejöttének fontos feltételei: katonaság, közigazgatás, társadalmi és politikai szervezetek; a főparancsnokság, a GNOOV, a

JKP és a SKOJ tartományi vezetősége, az USAOV, az AFŽ stb. A tartományi autonómia szervei kapcsolatot találtak a JKP központi vezetőségével, a főparancsnoksággal, az AVNOJ-jal és a Nemzeti Bizottsággal, valamint a SKOJ, az USAOV és az AFŽ Központi Bizottságával. Ily módon Vajdaság autonómiája egyik alkotó része lett a jugoszláv nemzetek és nemzetiségek új, a forradalomban született és kiteljesedett testvéri közösségének, az új szövetségi Jugoszlávia elszakíthatatlan részeként.

A Vajdasági Egységes Népfelszabadító Front első értekezlete történelmileg mérte fel a népfrontszervezet fejlődésének és szerepének eredményeit. Az új viszonyok között új feladatok hárultak rá. A front segítése mellett azonnal hozzá kellett kezdenie az ország újjáépítéséhez, a mezőgazdasági termelés megszervezéséhez. Élelmiszert kellett gyűjtenie, erősítenie a nép politikai egységét és a testvériség-egységet, fel kellett számolnia a múlt maradványait.

Tudatos és sokrétű harc folyt tehát az osztályellenség és minden politikai kísérlet ellen, amely ellenséges eszmei álláspontból próbált a tömegekre hatni.

A párt irányvonalát követő Népfrontnak elévülhetetlen érdeme, hogy megszüntette az eszmei ingadozást, megakadályozta, a nemzeti gyűlölet szítását és megalkuvás nélkül harcolt az árulás bármilyen formája ellen.

A vajdasági forradalmi népfelszabadító harc számos példáját megmutatta a hősiességnek, az önfeláldozásnak, a nélkülözésnek és a tántoríthatatlanságnak.

Forradalmunk krónikájába sorra beírták nevüket a néphősök és a többi bátor harcos: géppuskások, bombavető, futárok, parancsnokok és politikai biztosok. Az USAOV-tagok vállalták a feladatok oroszánrészt a fronton és a hátszágban. Az AFŽ, amely, akár csak az USAOV, a népfront mozgalomban dolgozott, nagyszerű tettekkel írta be nevét a vajdasági forradalom és népfelszabadító harc történetébe. A nők a férfiakkal vállalva harcoltak a fronton, megrohmozták a bunkereket, a többi harcossal együtt vállaltak minden megpróbáltatást és szenvedést, a hátszágban pedig apjuk, férjük, testvéreik vagy fiaik helyére állva dolgoztak, hogy segítsék a frontot. Ők voltak a néphatalom legfontosabb támaszai, s a szabadság útját járva a női egyenjogúságért is sokat tettek. Szerémségben női zászlóalj harcolt, amelynek a parancsnoka is nő volt, Sok nőharcos kapta meg a néphős érdemrendet.

A népfelszabadító harc vajdasági sajtója a forradalmi hagyományokra támaszkodva és eszmeileg biztos talajon állva nélkülözhetetlen fegyver volt. Mozgósította a néptömegeket és a haladó erőket a Népfront köré tömörítette. A partizánegységek, az antifasiszta szervezetek és a néphatalom megalakulásával egy időben az írott szó is fontos fegyver lett.

A mozgalom vezetősége nagy súlyt vetett a lapkiadás és a lapterjesztés helyzetének előmozdítására. Az emberek százai részt vettek a szükséges felszerelés beszerzésében. A kész lapokat szinte az ellenség szeme

láltára kellett szétküldeni, eljuttatni a falvakba, városokba. A partizán-egységekben közösen olvasták az újságokat. A lappéldányokat kézről kézre adták, hogy minél többen megtudják az igazságot a harcról.

A nemzetiségek nyelvén megjelenő lapok és nyomtatványok szintén harcra buzdítottak és hozzájárultak az új társadalmat előkészítő közösségi szellem kialakításához.

A *Slobodna Vojvodina*, a Vajdasági Egységes Népfelszabadító Front sajtószerve, tartalmazta a népfelszabadító harc sajtójának minden fontos jellemzőjét. Bácskában alapították, Szerémségben fejlődött tovább, később Bánátban jelent meg, majd újra Újvidéken adták ki. Ekkor már magyar nyelvű kiadása is volt, a *Szabad Vajdaság*. A szerbhorvát nyelvből alakult ki később a *Dnevnik*, a magyarból pedig a *Magyar Szó*. Ma mindkettő tartományi politikai napilap.

Amikor 1943-ban kiteljesedett a népfelszabadító harc Vajdaságban, a szervezetileg megerősödött, műszaki és szakember szempontból jobb, színvonalasabb sajtóra még fontosabb szerep várt. A mozgalom legfontosabb összekötő feladatait ezek a lapok látták el, elősegítve a forradalom tudatosítását. A forradalmi sajtó a népfelszabadító mozgalom igazi szócsöve lett, lehetővé téve a haladó gondolat terjedését és hatását.

A háború utáni politikai mozgalmat és a párt irányelveinek megvalósítását a Népfront vezette. Megszervezte az első népbizottsági választásokat. A néptömegek eszmei-politikai képzésében oroszlánrésze volt, s kénytelenül leleplezte az új társadalom építésének ellenségeit. Önkéntes társadalmi munkát szervezett, végrehajtotta a földreformot, a telepítést, és felelősséget vállalt az első ötéves terv megvalósításáért.

Egyik legnehezebb, de eredményesen végrehajtott feladata volt a hazánk és pártunk elleni politikai támadás leleplezése és visszaverése. A Tájékoztató Iroda határozata és a nyugati reakció jugoszlávellenes kampánya idején az ellenség abban reménykedett, hogy éppen Vajdaságban éri el a legnagyobb bomlasztó hatást, tekintettel a tartomány földrajzi fekvésére és nemzeti megoszlására. S éppen itt veszték el a nyugati reakció és a sztálinizmus illúziói; nem sikerült szétörniük nemzeteink és nemzetiségeink forradalomban kovácsolt egységét.

A Népfront az újjáépítés első szakaszában eredményesen tett eleget feladatának, és sok tapasztalattal gazdagodott. A munkásönigazgatás bevezetése és az önigazgatás kiterjesztése őt is átalakította. Napjainkban a JKSZ irányvonalát követve a Dolgozó Nép Szocialista Szövetségeként vesz részt a szocialista demokrácia alakításában.

A Szakszervezeti Szövetséggel, a Szocialista Ifjúsági Szövetséggel, a Harcos Szövetséggel és a többi tömegszervezettel együtt, az önigazgatású szocialista termelési viszonyok kialakítását tekinti céljának, s a dolgozó embert támogatja abban, hogy részt vehessen a társadalmi és politikai szervezetek, meg saját munkaközössége ügyeinek intézésében.

Az önigazgatás fejlődése közben felbukkanó eszmei hibák, valamint a pártvonallal szembeni ellenállás nem került el a Vajdasági Dolgozó

Nép Szocialista Szövetségét sem. A társadalmi és politikai élet úgynevezett demokráciája idején elhomályosult a szocialista demokrácia osztályjellege. A politikai akciók felszínessé váltak, s gyengült az idegen eszmei-politikai hatás elleni védekezés.

Tito elvtárs történelmi érdeme, hogy a JKSZ Elnökségének 21. ülésén a pártlevél révén és a Szerb SZK társadalmi és politikai vezetőségével folytatott beszélgetése alkalmából határozottan elítélte az öngazgatás- és szocialistaellenes irányzatokat, s kialakult a további forradalmi társadalmi átalakulás irányvonala.

A Vajdasági Kommunisták Szövetség tartományi vezetőségének és a Szocialista Szövetség Tartományi Választmányának bíráló és önbíró elemzése után útját állta az öngazgatás- és szocialistaellenes tendenciának, a frakciós tevékenységnek és szakított az irányzat követőivel.

A Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége munkájának kritikai elemzése meghatározta további akcióit és politikai tevékenységét. A választások eredményeként a munkások kerültek többségbe saját szerveiben, a választmányokban és a politikai végrehajtó szervezetekben. Megváltozott a szervezet munkájának tartalma és módszere is.

A JKSZ forradalmi irányvonalát követő Szocialista Szövetség aktívizálta a munkásosztályt. Nemzeteink és nemzetiségeink dolgozói felzárkóztak az új társadalmi viszonyokért folyó harc ügye mögé. Eredményesen zárult: az alkotmányvita, a küldöttségek és küldöttek megválasztása, a JKSZ X. kongresszusa határozatait és állásfoglalását előkészítő elvi álláspont vitája, az alkotmány elveinek érvényesítéséért indított mozgalom a társult munka alapszervezeteiben, a földművesek társulása és az öngazgatási érdekközösségek megalakítása, a távlati fejlesztési tervről indított nyilvános vita stb.

Nagy feladat vár rá a káderállomány kialakításában. Meg kell teremtenie a feltételeket ahhoz, hogy a társadalmi és közéleti funkciókra olyan dolgozók kerüljenek, akik megállták helyüket a forradalmi társadalmi átalakulásért folyó harcban.

A sajtóra, a rádióra és a televízióra is fontos feladatok várnak. A Szocialista Szövetség meg a többi társadalmi és politikai szervezet a továbbiakban is a véleménynyilvánítás felelősségének elvét fogja támogatni; a társadalmi változások és problémák igazi és kritikai szempontú vizsgálata érdekében pedig elősegíti a tömegtájékoztatási eszközök szakembergárdájának és műszaki felszerelésének javítását.

A Szocialista Szövetség társadalmi és gazdasági fejlődésünk egyre felelősebb szervezete lesz; fontos tényezője a nagyobb munkatermelékenységért folyó harcnak, a gazdaságszilárdítási és inflációellenes program valórváltásának, valamint az alkotómunka kibontakozásának és a tudományos vívmányok egyre általánosabb alkalmazásának.

Különösen fontos szerep vár rá a mezőgazdaság és a falu további szocialista öngazgatású átalakulásában, valamint az élelmiszertermelés fellendítésében. A földművesek társulása, meg a szociálpolitika és védelem

következetesebb megvalósítása része az agrárpolitikának. A jövőben is következetesen kell munkálkodnia, hogy a mezőgazdasági társadalmi megállapodásokat végrehajtsák, hogy a JKSZ tizedik kongresszusának határozatai megvalósuljanak és az alkotmányos elvek szellemében kezdeményezett intézkedések eredményesek legyenek.

A társadalmi tevékenység változásaiban egyre fontosabb szerepet kap a munkásosztály és a társult munka. A Szocialista Szövetség teljes mértékben támogatja a Kommunisták Szövetség akcióit, amelyek a marxista tudományos kutatómunka még teljesebb érvényesülésére, az oktatás és a nevelés, meg a kulturális alkotómunka támogatására, a szocialista öngazgatású társadalom értékeire, valamint a forradalom vívmányaira támaszkodó nevelés előmozdítására irányulnak.

Az egyenjogúság és a testvériség-egység olyan valóságáért küzd, amely a közös élet alapja, s amely a szocialista öngazgatás, valamint a munkásosztály vezető szerepének eszméjén nyugszik.

Az el nem kötelezettség, hazánk állandó politikája alapján a jövőben is szembeszáll a jugoszlávellenes támadásokkal, bárholnan érnek is bennünket.

Elvtársnők és elvtársak !

Az elfogadott alkotmány és a Jugoszláv Kommunisták Szövetség tizedik kongresszusának határozatai kijelölték azokat a feladatokat, amelyekért harcolnunk kell. A Szocialista Szövetség legyen a szervezett szocialista erők akcióképes frontja az öngazgatóknak az Egységes Népfel szabadító Front vívmányain és forradalmi hagyományain alapuló demokratikus fóruma!

„Az új alkotmány alkalmazásában, azokban a törekvésekben, hogy az új társadalmi, gazdasági és politikai viszonyok a mindennapi gyakorlatban is érvényre jussanak, a munkásosztály és általában a dolgozók érdekeinek megvalósulásában a Szocialista Szövetségnek éppen ez a szerepe nélkülözhetetlen” — hangsúlyozta Tito elvtárs a Jugoszláv Kommunisták Szövetséget tizedik kongresszusán, majd így folytatta: „Széles körű demokratikus véleményharccal elősegíti, hogy a dolgozók nagyobb hatást gyakoroljanak a küldöttségek és küldöttek munkájára, az öngazgatási szerveknek, különösen pedig a képviselő-testületeknek és szerveknek a munkához való építő és kritikai viszonyulására, továbbá az öngazgatási, és társadalmi tisztségviselők fokozottabb társadalmi felelősségére. A Szocialista Szövetségnek el kell hárítania a közérdekű kérdések megoldásában felmerülő partikuláris és egoista törekvéseket, szorgalmaznia kell a dolgozók közötti szolidaritás fokozódását, a nem munkából eredő szociális különbségek és a különféle kiváltságok megszüntetését, a lekenyerezés, a megvesztegetés és a többi szocialistaellenes jelenség megszüntetését. A Szocialista Szövetség öngazgatási demokráciánk rendszerének egyik legerősebb tartóoszlopa. Határozottan szembe kell szállnunk a szerepéről alkotott mindennemű szektás felfogással.”

Elvtársnők és elvtársak!

Nemhiába emlékezünk ma az Egységes Népfelszabadító Front első értekezletének harmincadik évfordulójára. A forradalom fegyveres szakaszában született politikai döntések ma is értékesek. Ezek az értékek — tovább alakulva, változva, pozitív irányban módosulva és szerteágazva — beépültek mai és jövőbeli törekvéseinkbe, szocialista öngazgatású közösségünk kiépítésének folyamatába.

A Vajdasági Dolgozó Nép Szocialista Szövetsége a jövőben is fejleszteni fogja a munkások, parasztok és értelmiségiek osztályszövetségét, tovább szilárdítva az öngazgatású társadalmi és gazdasági viszonyokat, ápolva és tovább erősítve a nemzetek és nemzetiségek egyenjogúságát, testvériségét és egységét, forradalmunk vívmányait.

Újvidék, 1975. január 29-én.

Rezime

Referat na Svečanoj sednici Pokrajinske Konferencije SSRN Vojvodine povodom 30 godišnjice JNOF-a

Sećanje na 30-godišnjicu Prve konferencije JNOF-a, ima svoj duboki smisao. Politička rešenja utvrđena u oružanoj fazi revolucije imaju trajnu vrednost za naš društveni razvoj, u kontinuitetu revolucije i njenih tekovina. Ona su se, uobličavajući se, menjala, usavršavala i razgranjivala, u naša današnja i sutrašnja stremljenja, u izgradnju socijalističke samoupravne zajednice.

Ovaj referat pročitan na svečanoj sednici govori o daljoj obavezi Socijalističkog saveza radnog naroda Vojvodine u jačanju samoupravne društveno-ekonomске odnose.

Summary

Report on the Festive Assembly of the Provincial Conference of SSRN of Vojvodina

The recollection on the 30-year anniversary of the First Conference of JNOF, has its very deep meaning. The political solutions which were established in the armed period of the revolution, have their lasting value of our social evolution, in the continuity of the revolution and its achievements. These achievements were changing in their formations, getting better and ramifying, into our today's and tomorrow's strivings; in building the socialist selfgovernmental community. The report speaks about the further duty of SSRN of Vojvodina in the affirmation of the selfgovernmental social-economic relations.